

Nr 15.

Ankom till riksdagens kansli den 11 mars 1919 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förbud mot utförande av fotografiskt arbete å sön- och helgdag.

Närvarande: Herrar Dahl, von Sneidern, Ernst Lindblad, Jacob Larsson, Hult, Boberg,*) Kaijser,*) Magnusson i Kalmar, Andersson i Knäppinge,*) Hagman i Stockholm, Strömberg, Bäckman och Hedin.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 5, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Welin* hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta utarbета och för riksdagen framlägga förslag till sådan lagbestämmelse, att fotografiarbete må varda förbjudet under sön- och helgdag.

Till stöd för sin ifrågavarande hemställan har motionären an-
fört i huvudsak följande. Det vore numera på goda grunder en *Motionen.*
allmän strävan att så mycket som möjligt inskränka söndagsarbetet. Fotografyrkets utövare torde vara bland de få yrkesmän, för vilka ännu inga som helst lagbestämmelser i sådan riktning förefunnes; 7 kap. 3 § strafflagen angående sabbatsbrott hade nämligen icke ansetts tillämplig å sådant arbete. Även om olägenheter och förluster för en eller annan fotograf kunde till en början vara förknippade med ett förbud av förevarande art, då allmänheten i stor utsträckning vant sig att anlita fotograf å sön- och helgdagar,

skulle dock allmänheten snart nog komma att finna sig tillrätta i de nya förhållandena.

*Yttranden i
anledning av
motionen.*

Utskottet har lämnat sammanslutningen av landets fotografer, Svenska Fotografernas Förbund, tillfälle att själv eller genom sin styrelse yttra sig över motionen, och har nämnda styrelse i en till utskottet ingiven skrivelse, med anförande att åsikterna i frågan vore synnerligen delade såväl inom förbundet som inom styrelsen, utan att själv taga ståndpunkt till motionen framhållit åtskilliga skäl, som åberopats såväl för som emot det ifrågasatta förbudet. De återgivna skälen för förbud sammanfalla med vad motionären yttrat, varjämte anfördes, att det gjorts gällande, att många fotografer önskade undvika söndagsarbete men av konkurrenshänsyn nödsakats arbeta så gott som årets alla dagar, ävensom att jämväl biträden måste i icke ringa utsträckning arbeta å sön- och helgdagar.

Mot förbud hade enligt skrivelsen erinrats följande:

Ett förbud att fotografera å sön- och helgdagar skulle medföra för en stor del av kären försämrad ekonomi, för en del yrkesutövare svåra, ekonomiska förhållanden, för några fullständig ruin. Påståendet, att det ekonomiska avbräck, som ett förbud skulle medföra, endast skulle vara övergående, vore falskt, ty dels kunde en stor mängd fotograferingar endast ske å sön- och helgdagar, dels skulle en stor del tillfällighetsfotograferingar bortfalla. De fotografer, som huvudsakligen hade fotografering å sön- och helgdagar, kunde i de flesta fall i stället bereda sig ledighet någon av veckans övriga dagar, varför ett förbud med hänsyn till vila icke vore behöfligt. Förbudet skulle med säkerhet leda till utsträckt kvällsarbete, vilket knappast kunde sägas vara någon vinst. För övrigt kunde fotografering å kvällarna endast ske på platser, där elektriskt ljus finnes. Där så icke vore fallet, måste fotograferingen ske mitt på dagen, och sön- och helgdagar vore de enda dagar, då de flesta människor hade ledigt den tiden på dagen. Å platser, där befolkningen måste färdas längre sträckor för att träffa fotografen, kunde i de flesta fall endast sön- och helgdagar ifrågakomma för fotografering. Ett förbud skulle otvivelaktigt leda till talrika lagöverträdelser på grund av svårigheten, för att icke säga omöjligheten, att kontrollera det sammans efterlevnad; så till exempel torde amatörer och s. k. amatörer icke kunna hindras att fotografera å sön- och helgdagar, men

ingen kontroll kunde förhindra, att de sedermera toge betalt för sina fotografier.

Till utskottet har vidare ingivits ett stort antal lika lydande, till utskottets ordförande ställda, tryckta skrivelser, undertecknade av 327 yrkesfotografer i skilda delar av landet.*) I nämnda skrivelser hemställes, att utskottet måtte avstyrka bifall till motionen, och framhållas till stöd för detta yrkande i huvudsak samma skäl mot förbudslagstiftning, som nyss återgivits. Därjämte har i skrivelserna anmärkts bland annat, att något fotografiskt arbete i egentlig mening icke utfördes på söndagen, utan att allenast tagning av plåtar, s. k. sittning, då ägde rum, varjämte understrukits, att för de fotografer, som hade sina kunder bland den fattigare befolkningen, söndagsstängning skulle medföra så stor ekonomisk skada, att många av dem skulle tvingas att upphöra med sin rörelse.

Till utskottet hava därjämte överlämnats skrivelser från två utövare av fotografyrket, vilka båda uttalat sig för införande av det ifrågasatta förbudet.

De religiösa hänsyn, som företrädesvis torde hava föranlett motionen, må vara värda beaktande, men så länge inom vidsträckta områden av mänsklig verksamhet söndagsarbete ej funnits inom vårt land böra genom lagstiftning förbjudas, synes ifrågavarande yrkesutövning, vilken icke kan anses verka särskilt störande, icke böra av religiösa skäl bliva föremål för särskilt ingripande.

Ur näringspolitisk synpunkt må framhållas, att, såsom av de inkomna uttalandena framgår, behovet och lämpligheten av det ifrågasatta förbudet äro föremål för mycket delade meningar bland fotograferna själva. Det synes icke uteslutet, att på sätt som framhållits ett förbud mot söndagsarbete för många, företrädesvis mindre, fotografer skulle medföra allvarliga konsekvenser av ekonomisk art.

Den av de i frågan framkomna synpunkterna, som synes utskottet mest beaktansvärd, avser beredande av söndagsvila för de hos fotograferna anställda biträdena. För dessa synes en reglering

Utskottet

*) Enligt från socialstyrelsen inhämtad uppgift finnas f. n. inom landet 573 manliga och 325 kvinnliga yrkesfotografer samt 312 manliga och 638 kvinnliga fotografbiträden. Till Svenska Fotografernas Förbund äro, enligt uppgift från dess ordförande, anslutna omkring 400 fotografer av båda könen.

av arbetstiden vara lika berättigad som för andra yrkesgrupper, för vilka söndagsarbetet inskränkts eller är avsett att inskränkas. Då emellertid fotografernas söndagsarbete, enligt vad inom utskottet upplysts, åtminstone å många platser torde utföras utan biträdens medverkan, har utskottet funnit den av motionären påyrkade lagstiftningen ej äga avgörande betydelse ur synpunkten av omvårdnad om biträdena. I vad frågan innefattar denna angelägenhet, torde densamma lämpligen bära i annat sammanhang upptagas till prövning.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 11 mars 1919.

På andra lagutskottets vägnar:

ADOLF DAHL.